

POGLED UČENCEV NA MATERIALNI POLOŽAJ NJIHOVIH DRUŽIN

Avtor: Jernej Bizjak, 9. razred

Mentorica: Tea Žgajner, prof. ped. in ang.

Lektorirala: Petra Galič, prof. slo.

POGLED UČENCEV NA MATERIALNI POLOŽAJ NJIHOVIH DRUŽIN

Avtor: Jernej Bizjak, 9. razred

Mentorica: Tea Žgajner, prof. ped. in ang.

Lektorirala: Petra Galič, prof. slo.

Povzetek

Osnovna šola je kraj, kjer se učenci pogosto srečajo s socialno-ekonomsko delitvijo, saj med njimi prihaja do velikih razlik. Otroci izhajajo iz materialno različno preskrbljenih družin, med katerimi so velike razlike. Medtem ko se starši nekaterih otrok borijo za vsakodnevno preživetje in zagotavljanje najosnovnejših dobrin, si lahko drugi privoščijo višji standard življenja. Te razlike se pri otrocih kažejo v kvaliteti telefonov, znamkah oblačil, preživljanju počitnic, obiskovanju različnih dejavnosti itd. Ta tematika se po učnem načrtu obravnava pri predmetu Domovinska in državljanska vzgoja ter etika, kjer se učenci naučijo o socialno-ekonomskih položajih ljudi ne samo v Sloveniji, ampak tudi po svetu.

Z raziskovalno nalogo sem želel raziskati, koliko učenci vedo o njihovem statusu in kako vrednotijo njihovo materialno preskrbljenost. Po opravljeni anketi sem ugotovil, da večina učencev dobro pozna socialno-ekonomsko stanje njihovih družin in da je večina otrok finančno preskrbljenost ocenila za zelo dobro.

1 Vsebina

2	Uvod	5
2.1	Namen in cilji	6
2.2	Hipoteze	6
2.3	Metode dela	6
2.3.1	Metoda anketiranja	6
2.3.2	Metoda obdelovanja podatkov.....	6
3	Teoretični del	7
3.1	Državljska in domovinska kultura ter etika	7
3.2	Socialno – ekonomski status.....	7
3.3	Izobraževanje otrok in oblike pomoči v osnovni šoli	9
4	Osrednji del raziskovalne naloge – opis rezultatov.....	11
4.1	Anketa	11
4.2	Vzorec.....	11
4.3	Prikaz rezultatov	11
4.4	Rezultati.....	12
4.4.1	Število članov v družini	12
4.4.2	Vrsta zgradbe, v kateri živijo družine	13
4.4.3	Lastništvo prebivališča.....	14
4.4.4	Lastništvo počitniškega objekta ali druge nepremičnine	15
4.4.5	Zaposlenost staršev	16
4.4.6	Nezaposlenost staršev	17
4.4.7	Število avtomobilov v družini.....	18
4.4.8	Lastništvo počitniške prikolice ali avtodoma	19
4.4.9	Pogostost dopusta ali potovanja z družino	20
4.4.10	Kraji dopusta ali potovanja	21
4.4.11	Izobrazba staršev	22
4.4.12	Poznavanje zaslužka staršev	23
4.4.13	Mnenje o finančni preskrbljenosti družine	24
4.4.14	Vpliv davkov na status družin	25
5	Diskusija	26
6	Zaključek.....	27
7	Literatura in viri	28
8	Priloga	29

2 Uvod

Tema raziskovalne naloge je na prvi pogled nenavadna, saj da misliti, da tema nima opravka z osnovnošolci. Vsekakor se med otroki v javni šoli kmalu pričnejo kazati razlike med otroki. Poleg razlik v učnih sposobnostih, vedenju in delovnih navadah, se kažejo tudi razlike v materialnih dobrinah, ki jih ima otrok. Raznolikost v finančni preskrbljenosti družin lahko opazimo že pri učencih prve triade na podlagi igrač, ki jih imajo učenci in jih prinesejo v šolo, oblačilih, preživljanju prostega časa itd. Pri učencih druge in tretje triade pa lahko njihov ekonomski položaj opazimo tudi po tem, kakšen telefon, računalnik, znamko oblačil lahko starši kupijo, kam odhajajo na dopust med počitnicami, s kakšnim avtomobilom jih starši pripeljejo in mnoge druge. Zavedati se moramo, da nas naše socialno-ekonomsko stanje lahko zaznamuje za celotno življenje, saj si ljudje ravno po zgoraj omenjenih dejavnikih posameznika ustvarijo prvo mnenje, še posebej so to mladi ljudje, ki še nimajo dovolj razvitega kritičnega mišljenja.

S pomočjo ankete sem želel ugotoviti, koliko učenci vedo o materialnem stanju njihove družine in kako na to stanje gledajo. Učence od 7., 8. in 9. razreda sem izbral zato, ker že imajo predmet Državljska in domovinska vzgoja in etika, ker so starejši in imajo o tem več znanja in izkušenj.

Pripravil sem tudi nekaj predlogov o tem, kako bi lahko osnovne šole reševale problematiko, povezano z velikimi ekonomskimi razlikami med družinami otrok.

2.1 Namen in cilji

Namen ankete, ki sem jo opravil z učenci od 7. do 9. razreda, je predvsem to, da izvem, koliko učenci vedo o finančni preskrbljenosti njihovih družin. S to raziskovalno nalogo želim predvsem pokazati, da je poznavanje lastnega socialno-ekonomskega stanja zelo pomembno, saj močno vpliva na nas od rojstva pa vse do smrti. Vsak posameznik bo večkrat v življenju moral sprejeti odločitve, ki bodo vplivale na njihov socialno-ekonomski status.

Pri izdelavi raziskovalne naloge sem si zastavil cilj, da ugotovim:

- Kako dobro učenci poznajo socialno-ekonomski status njihove družine?
- Koliko učenci vedo o premoženju njihovih staršev?
- Ali učenci poznajo izobrazbo njihovih staršev?
- Kakšen pogled imajo učenci na finančno preskrbljenost njihove družine?

2.2 Hipoteze

Hipoteze, ki sem jih postavil, so:

1. Večina družin učencev živi v lastniškem stanovanju ali hiši.
2. Vsaj ena četrtnina učencev ima starše, ki so lastniki še kakšnega počitniškega objekta ali druge nepremičnine.
3. Večina staršev učencev je zaposlena.
4. Večina učencev gre na dopust ali daljše potovanje enkrat na leto.
5. Največ vprašanih učencev je mnenja, da je finančna preskrbljenost družine srednja in da si želijo, da bi si lahko več privoščili.
6. Večina učencev ne ve, ali bi nižji davki pripomogli k boljšemu socialno-ekonomskemu stanju družin.

2.3 Metode dela

Pri izdelavi raziskovalne naloge sem uporabil več metod dela.

2.3.1 Metoda anketiranja

Z učenci od 7. do 9. razreda sem opravil anketo s štirinajstimi vprašanji.

2.3.2 Metoda obdelovanja podatkov

Vsi zbrani podatki so bili obdelani v dveh računalniških programih, Word in Excel, s katerima sem lahko potrdil in ovrgel hipoteze.

3 Teoretični del

3.1 Državljska in domovinska kultura ter etika

Učenci v osnovni šoli imamo v 7. in 8. razredu predmet državljanska in domovinska vzgoja ter etika, pri katerem je pokritih veliko vsebin povezanih s položajem posameznika v družbi. Vsebine, o katerih smo se učili, so se nanašale na prepoznavanje osebne identitete, državne in narodnostne identitete in pomena posameznika v družbi. Obravnavajo se tudi razlike med posamezniki v družbi. Kakor pravi Justin v učbeniku, se prebivalci med sabo razlikujemo po spolu, premoženju, izobrazbi, narodnosti, veri in političnih prepričanjih. Učbenik tudi uči o osnovni pravici državljanov Slovenije, ki je zapisana v Ustavi Republike Slovenije in sicer, da smo vsi državljani enakopravni, ne glede na zgoraj navede razlike.

V 8. razredu smo se pri istem predmetu učili (Justin, 28), da pod temeljne človekove pravice spadajo politične pravice in ekonomske pravice. Pod ekonomske pravice, kakor navaja Justin, spadajo pravica do dela in pravica do lastnine. Pravico do dela imajo vse osebe, stare vsaj 15 let in se ne šolajo redno. Otroci v osnovni šoli še nimamo pravice do dela in zato morajo za nas skrbeti starši.

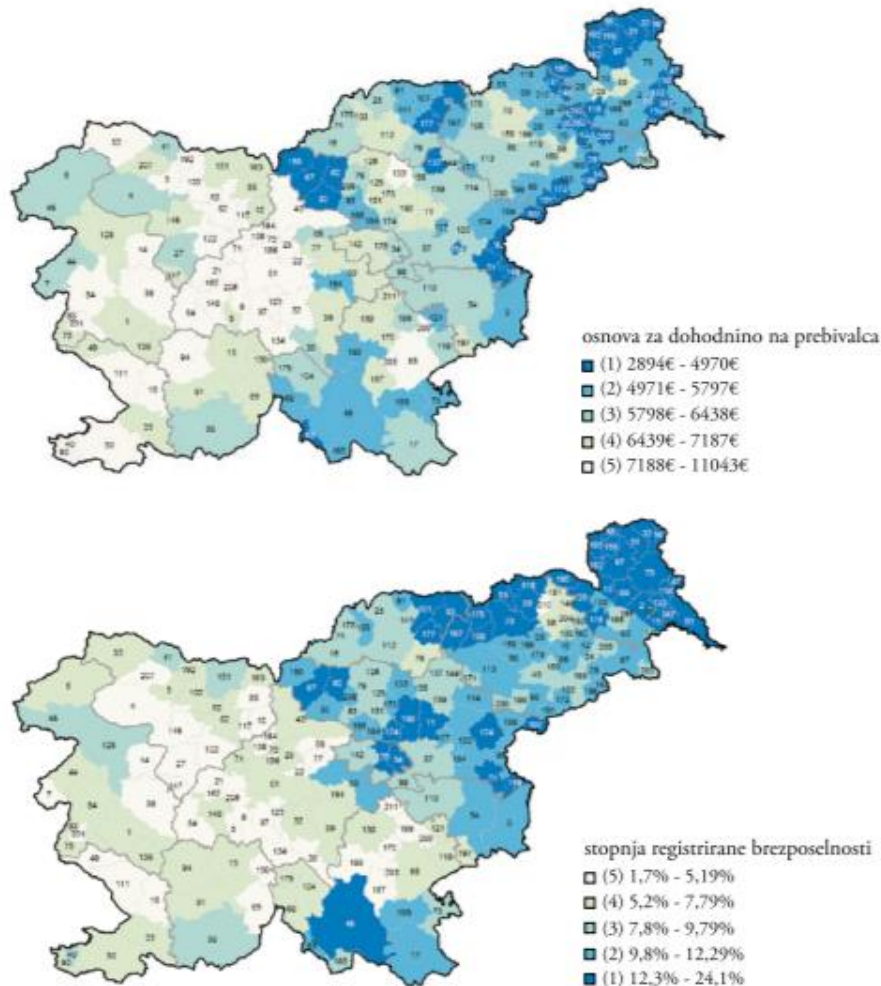
Otrokove pravice ureja Konvencija o otrokovih pravicah, v kateri je med drugim zapisano, da imamo otroci pravico do ustrežne življenjske ravni. (Justin, 49) Dejstvo je, da lahko ta pravica obsega široko paleto ravni otrokove preskrbljenosti, po kateri se v šoli otroci zelo razlikujemo. Razlike se kažejo v različnem ekonomskem stanju družin, predvsem kot posledica zaposlenosti in imetja staršev.

3.2 Socialno – ekonomski status

Ministrstvo za zdravje je s pomočjo Svetovne zdravstvene organizacije, Nacionalnega inštituta za varovanje zdravja in Centra za zdravje in razvoj Murska Sobota, leta 2011 izdalo poročilo Neenakosti v zdravju v Sloveniji, v katerem je opisan socialno-ekonomski položaj in pomembne povezave z zdravjem.

Povzeto po članku, lahko socialno-ekonomski položaj opredelimo kot relativni položaj družine ali posameznika v hierarhični družbeni strukturi, in sicer na osnovi dostopa do premoženja, ugleda in moči ali nadzora nad njimi.

V članku je zapisano, da sta najpogosteje uporabljena kazalnika za izmero socialno-ekonomskega položaja posameznika izobrazba in dohodek. Kadar nimamo podatkov o socialno-ekonomskem položaju posameznika, lahko uporabimo kazalnike, ki kažejo socialno-ekonomske značilnosti geografskega območja, kjer ti posamezniki živijo, in jih tako prenesemo na posameznike. Med kazalnike območja uvrščamo npr. delež oseb brez srednješolske izobrazbe, brezposelnost, delovno aktivnost, delež intelektualnih/ fizičnih poklicev, vrednost standardne nepremičnine in različne kombinirane kazalnike (Ministrstvo za zdravje, 2011).

Slika 1.2: Razdelitev slovenskih občin v kvintile glede na osnovo za dohodnino na prebivalca in stopnjo registrirane brezposelnosti, 2004–2008.

Na zgornjih dveh slikah lahko vidimo porazdeljenost socialno-ekonomskega položaja v Sloveniji. Kazalnika sta registrirana stopnja brezposelnosti in osnova za dohodnino. Iz slik so dobro razvidna področja nižjega ekonomskega položaja prebivalcev Slovenije.

Kot je v članku zapisano, so odkrili pomembne povezave med socialno-ekonomskim položajem in zdravjem ljudi. Osnovni namen poročila je bil spodbuditi razpravo, ki bo omogočila iskanje odgovorov na ključne izzive na področju neenakosti v zdravju v Sloveniji.

Raziskava ugotavlja, da nižji socialno-ekonomski status pomembno vpliva na:

- Višjo stopnjo umrljivosti;
- Višja umrljivost dojenčkov pri materah z največ osnovnošolsko izobrazbo (2,6-krat večja kot pri materah z najmanj višješolsko izobrazbo);
- otroci v revnejših družinah uživajo manj sadja in zelenjave in so manj pogosto telesno dejavni;
- delež prekomerno hranjenih in debelih odraslih je večji med prebivalci z nizkim socialno-ekonomskim položajem;

- višji delež kadilcev;
- višje tveganje za različne bolezni.

(file:///C:/Users/PCX/Downloads/Neenakosti%20v%20zdravju%20v%20Sloveniji.pdf, dostop 1. 3. 2020.)

Iz raziskave je razvidno, kako pomembno je reagiranje družbe na odpravljanje neenakosti, v dobi otroštva pa je to še pomembneje, saj lahko slabe izkušnje v otroštvo pustijo na osebi pečat do konca življenja.

3.3 Izobraževanje otrok in oblike pomoči v osnovni šoli

V zborniku strokovnega posveta Vodenje v vzgoji in izobraževanju, je ga. Alenka Košak objavila prispevek o enakosti in pravičnosti v vzgoji in izobraževanju otrok v osnovni šoli. V prispevku je zajela, kako pomembno je prepoznati socialno-ekonomske razlike med otroki in jih z različnimi ukrepi poskusiti odpraviti. V članku je opisala, da lahko nižji socialni status družine pomeni nespodbudno okolje za otroka.

Otroci iz revnih družin so v šoli lahko neuspešni zaradi:

- drugačnosti znanja, ki ga prinesejo s sabo iz domačega okolja;
- nerazvitosti osnovnih predpogojev za učenje;
- nizke ravni samozaupanja in slabe samopodobe;
- nižje razvitega jezikovnega učenja.

(<http://solazaravnatelj.si/ISBN/978-961-6637-26-8/011-019.pdf>, dostop 1. 3. 2020.)

Vsi ti dejavniki lahko pomembno vplivajo na neuspeh pri šolskem delu, posledično slabe ocene, slabo motiviranost za učenje in posledično nižjo izobraženost.

Avtorica prispevka navaja tudi nekaj primerov pozitivne diskriminacije otrok iz družin z nižjim socialno-ekonomskim statusom, ki se jim v šolah lahko pomaga s:

- Subvencionirano prehrano;
- Dodatno učno pomočjo;
- Brezplačnim učbeniškim skladom;
- Finančno pomočjo pri plačilu različnih dejavnosti (ekskurzij, šole v naravi ipd.);
- Uporabo šolskih računalnikov;
- Šolo za starše.

Vse te oblike pomoči se na naši šoli izvajajo. S pomočjo Centra za socialno delo in občine, deluje kvaliteten sistem pomoči pri plačilu šolske prehrane (malice in kosila). S pomočjo šolskega sklada se zagotavlja pomoč staršem pri plačilu dejavnosti iz rednega in razširjenega programa šole (šole v naravi, ekskurzije, intenzivne pevske vaje, športni dnevi, dnevi dejavnosti itd.).

V šoli so na voljo računalniki, ki jih učenci lahko vsakodnevno uporabljajo za domače naloge, izdelavo seminarских nalog, predstavitev in podobno. Na šoli je dovolj računalnikov, da jih lahko otroci uporabljajo, v kolikor jih doma nimajo.

V zadnjih letih otrokom tudi v času od 7.30 do 15.00 šola zagotavlja vsakodnevni dostop do sadja, kruha in mlečnih izdelkov, ki si jih lahko med odmori vzamejo na hodniku.

Z opisanimi ukrepi lahko šola zelo veliko pripomore k temu, da se socialno-ekonomske razlike med otroci čim bolj izenačijo.

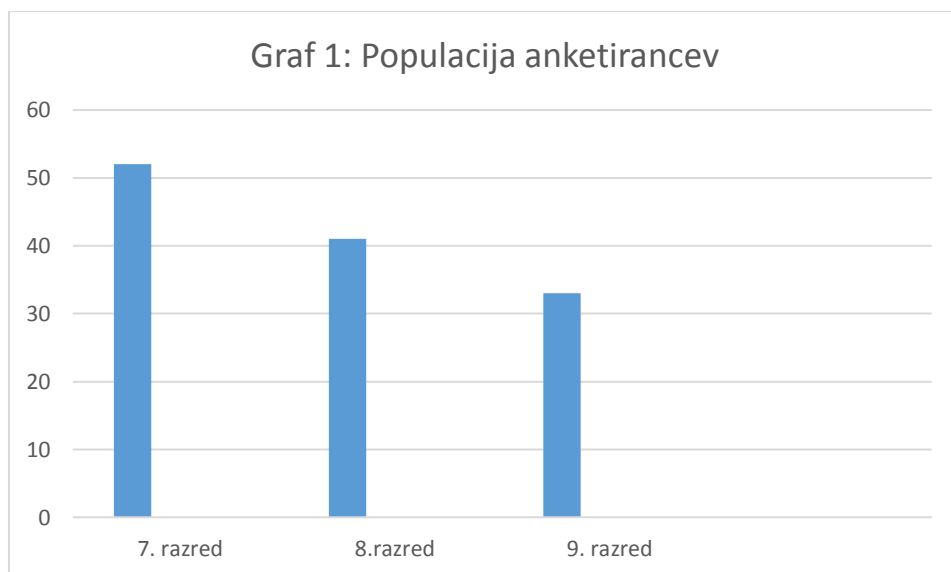
4 Osrednji del raziskovalne naloge – opis rezultatov

4.1 Anketa

V anketi so učenci odgovarjali na štirinajst vprašanj. Vsa vprašanja so bila izbirnega tipa.

4.2 Vzorec

V anketi so sodelovali učenci od 7. do 9. razreda. 52 učencev je bilo iz 7.r, 41 učencev iz 8. razreda in 33 učencev iz 9. razreda. Skupno število vseh anketiranih je bilo 126.

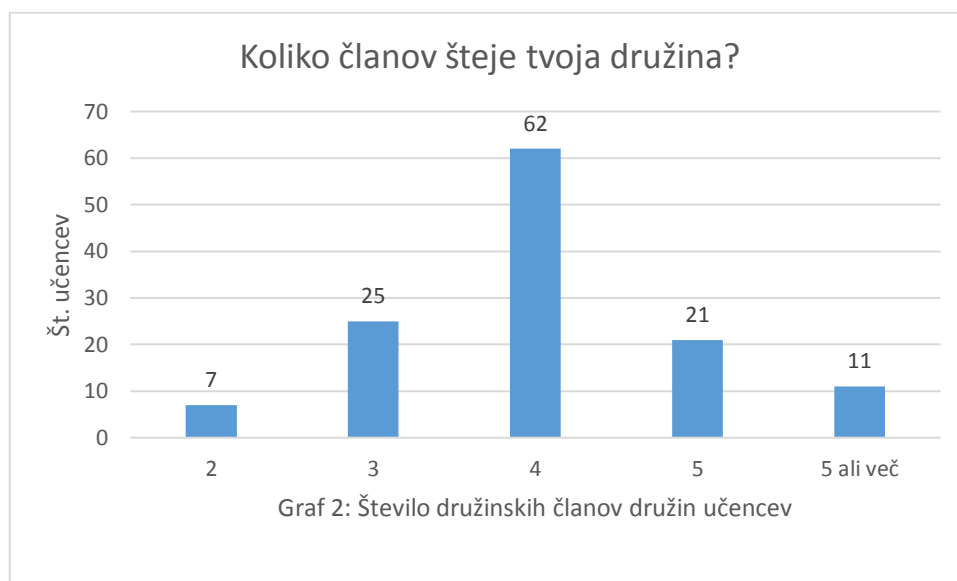

4.3 Prikaz rezultatov

Vsi rezultati so prikazani z grafičnimi prikazi.

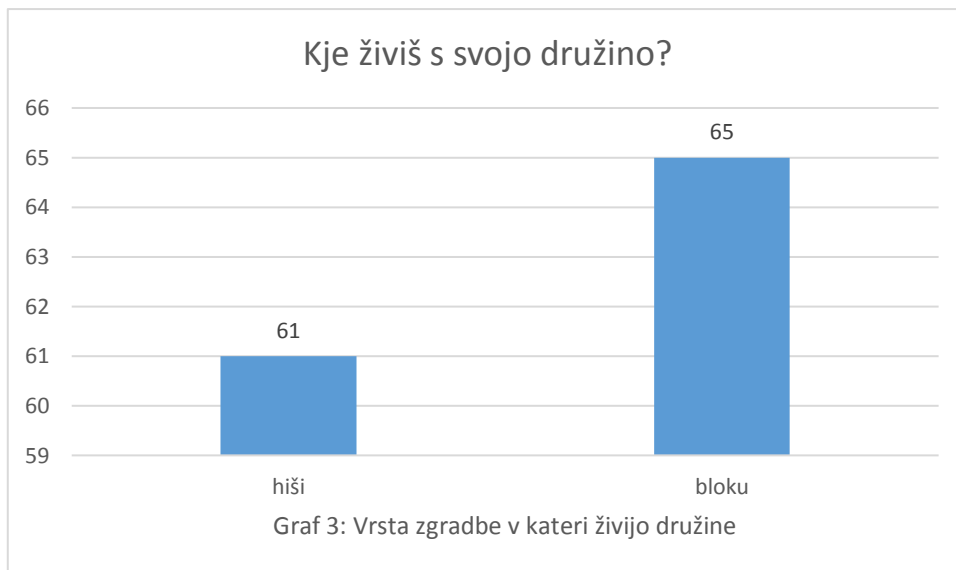
4.4 Rezultati

4.4.1 Število članov v družini

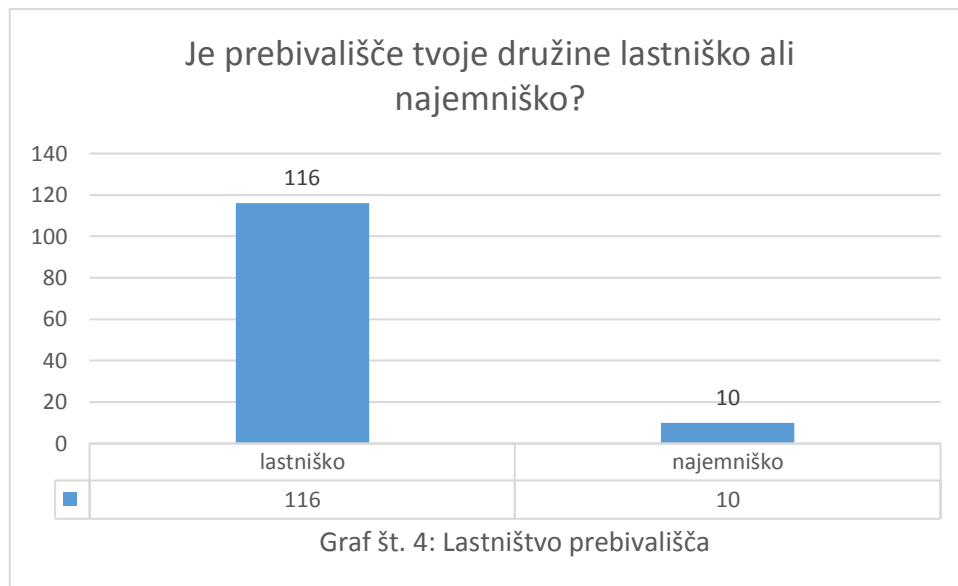
Pri prvem vprašanju sem ugotavljal, v koliko članski družini živijo anketirani učenci. Največ učencev živi v štiričlanski družini (49 %), sledijo tričlanske družine (20 %), nato petčlanske družine (17 %). V družinah z več kot petimi člani živi 9 % otrok, v dvočlanskih pa le 5 % otrok.

4.4.2 Vrsta zgradbe, v kateri živijo družine

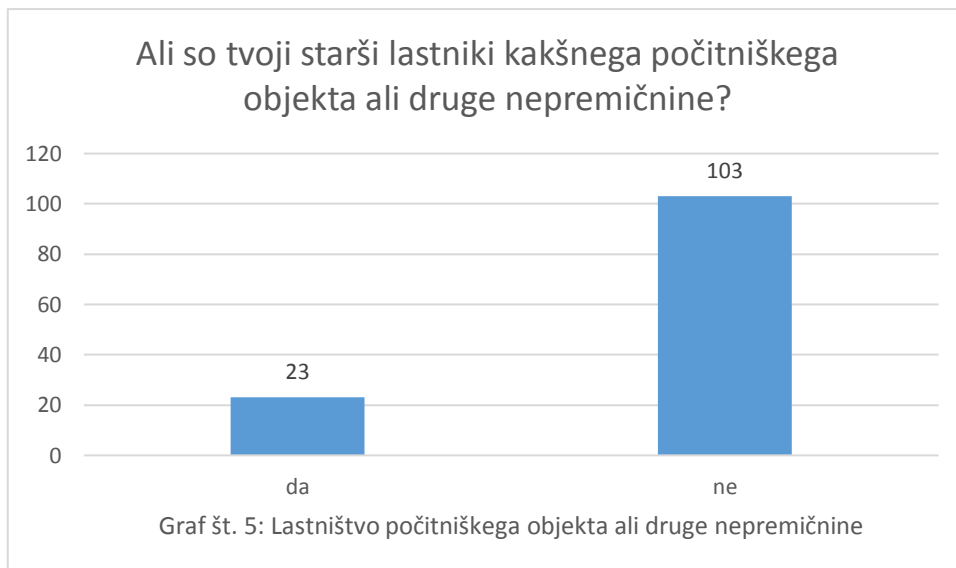
Pri drugem vprašanju sem ugotavljal, kje živijo anketirani učenci. V šolskem okolišu naše šole je veliko blokovsko naselje, poleg tega pa tudi več naselij s hišami. Bistvene razlike med vrstama zgradb ne moremo ugotavljati, saj veliko družin živi tudi v hišah s starimi starši in je zato nakup lastnega stanovanja lahko neprimerno dražji. Presenečen sem predvsem nad dejstvom, da je tako majhna razlika med učenci, ki živijo v hiši, in tistimi, ki živijo v bloku.

4.4.3 Lastništvo prebivališča

Pri tretjem vprašanju sem ugotavljal, ali je prebivališče, kjer živijo učenci, najemniško ali lastniško. Večina učencev (92 %) živi v lastniškem stanovanju ali hiši, manjšina v najemniškem, kar potrjuje prvo hipotezo, da večina učencev živi v lastniškem stanovanju ali hiši.

4.4.4 Lastništvo počitniškega objekta ali druge nepremičnine

Pri četrtem vprašanju sem ugotavljal, ali so starši anketiranih učencev lastniki kakšnega počitniškega objekta ali druge nepremičnine. Pri tem vprašanju je večina učencev (81,7 %) odgovorila z ne. Pri tem vprašanju sem zavrgel drugo hipotezo, da ima vsaj četrtnina učencev starše, ki so lastniki kakšnega počitniškega objekta ali druge nepremičnine. Kljub temu je odstotek družin, ki imajo kakšno dodatno nepremičnino, dokaj visok in se približa eni petini.

4.4.5 Zaposlenost staršev

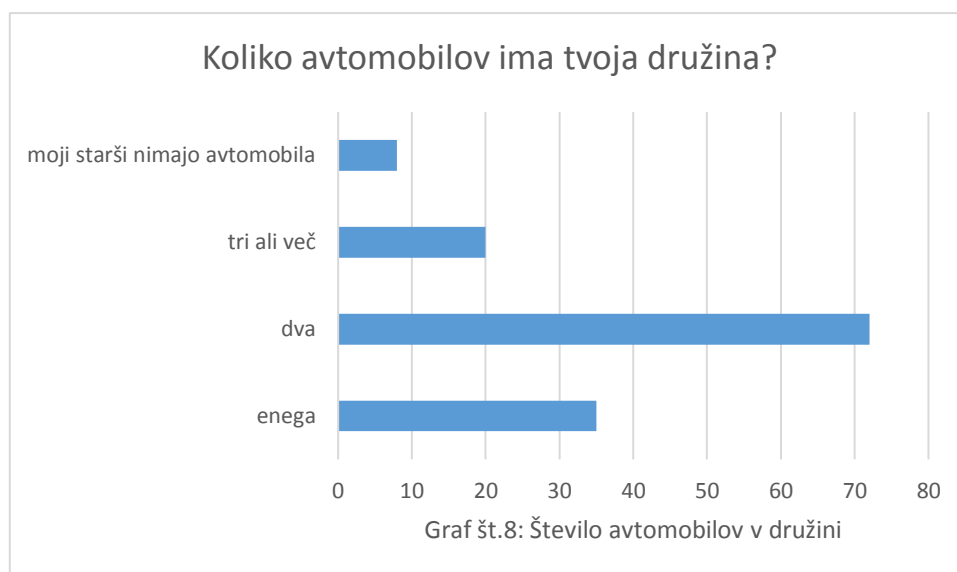
Pri petem vprašanju sem ugotavljal, koliko staršev učencev je zaposlenih. Večina anketiranih učencev je odgovorila, da sta oba starša zaposlena (85 %) in manjšina z ne. Pri tem vprašanju sem potrdil tretjo hipotezo, da sta pri večini anketiranih učencev oba starša zaposlena.

4.4.6 Nezaposlenost staršev

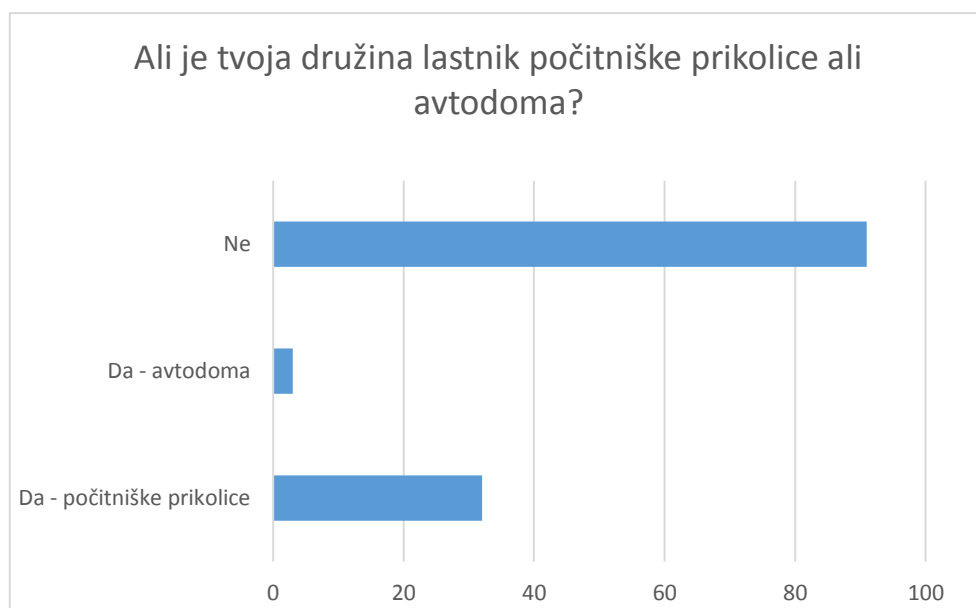
Anketiranim učencem, ki so na prejšnje vprašanje odgovorili z ne, sem za zanimivost zastavil vprašanje, kateri od staršev ni zaposlen. V družinah anketiranih učencev, ki so na šesto vprašanje odgovorili z ne, je v največ primerih nezaposlena mama (68 %) in v najmanj primerih, da sta brezposelna oba starša (le ena oseba).

4.4.7 Število avtomobilov v družini

Pri tem vprašanju sem ugotavljal, koliko avtomobilov imajo družine anketiranih učencev. Pri tem vprašanju je največ učencev odgovorilo, da imajo njihovi starši dva avtomobila (57 %).

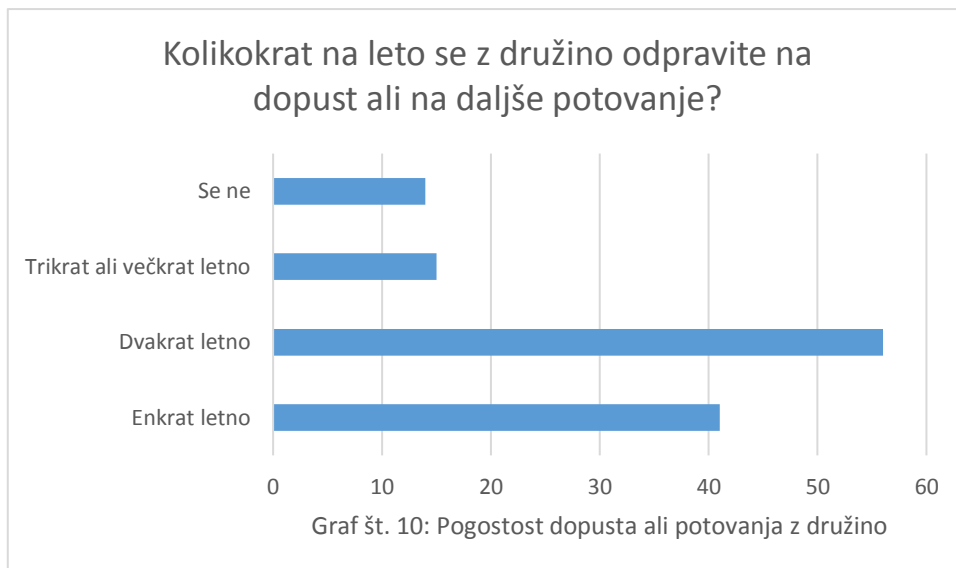
4.4.8 Lastništvo počitniške prikolice ali avtodoma

Graf št.9: Lastništvo počitniške prikolice ali avtodoma

Pri osmem vprašanju me je zanimalo ali so starši anketiranih učencev lastniki počitniške prikolice ali avtodoma. Na to vprašanje je večina učencev odgovorila z ne (72 %), učenci staršev, ki pa so lastniki prikolice ali avtodoma, so v večini lastniki počitniške prikolice (25 %).

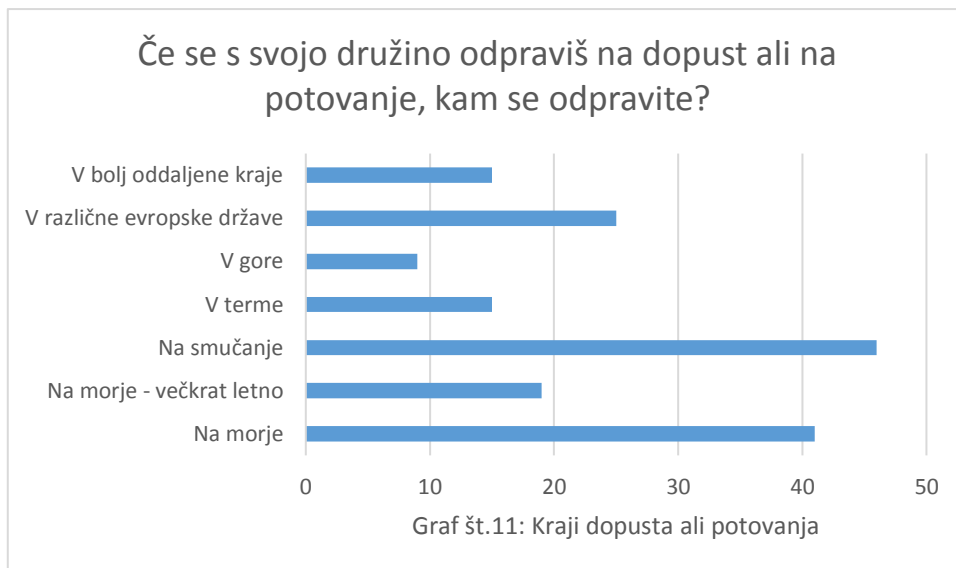
4.4.9 Pogostost dopusta ali potovanja z družino

Pri tem vprašanju sem ugotovil, da se 11 % družin učencev nikoli ne odpravi na dopust. Enkrat letno se jih odpravi 33 %, dvakrat letno 44 % in trikrat ali večkrat letno 12 % je večina učencev odgovorila, da se na dopust ali daljše potovanje odpravijo dvakrat letno.

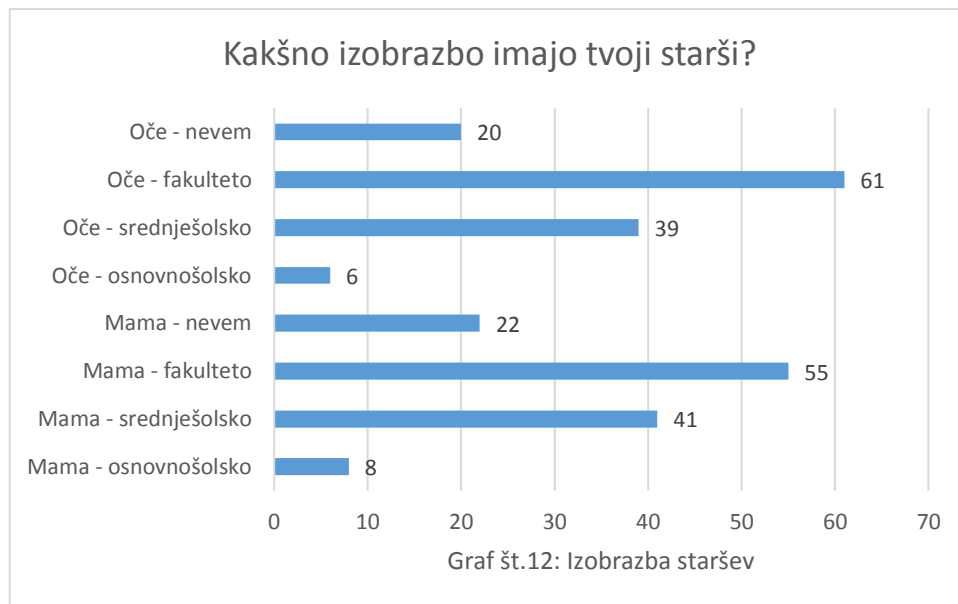
Pri tem vprašanju sem zavrgel tretjo hipotezo, ki pravi, da se večina učencev na dopust ali daljše potovanje odpravi enkrat na leto, saj je takšnih 33 %, medtem ko je več tistih, ki se odpravijo na počitnice dvakrat letno (44%) .

4.4.10 Kraji dopusta ali potovanja

Pri tem vprašanju sem za zanimivost ugotavljal, kam se učenci s svojo družino odpravijo na dopust. Pri tem vprašanju sem bil presenečen nad odgovori, saj nisem pričakoval, da se več učencev s svojimi družinami odpravi na smučanje kot na morje. Tudi veliko učencev (19) se odpravi na morje večkrat letno in v različne evropske države (25). Nekaj je tudi učencev (15), ki se odpravijo v bolj oddaljene kraje. Po odgovorih ugotavljam, da je precej družin, ki se odpravijo raziskovat različne kraje po svetu.

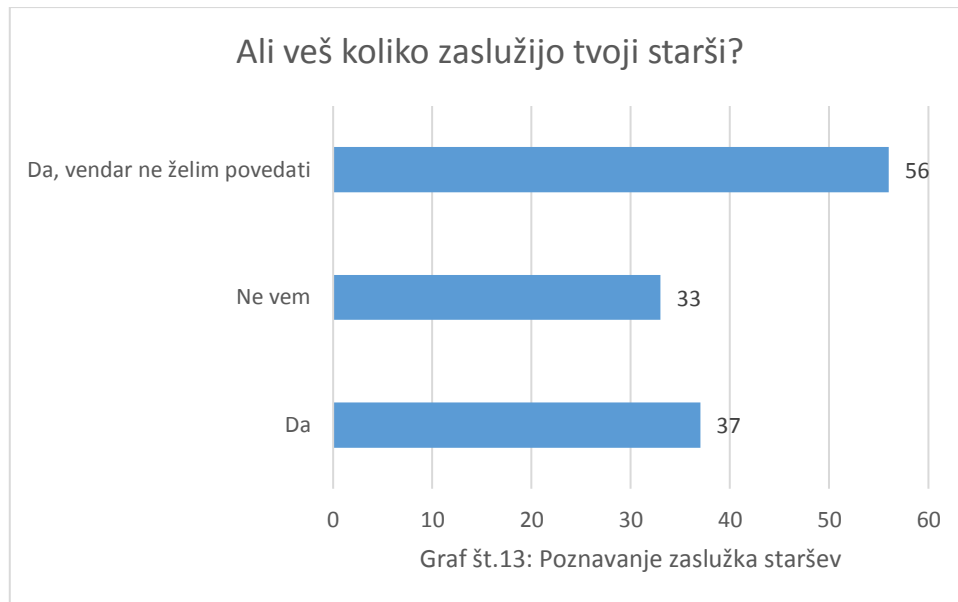
4.4.11 Izobrazba staršev

Pri tem vprašanju sem želel ugotoviti, ali učenci sploh vedo, kakšno izobrazbo imajo njihovi starši, saj je to lahko povezano z višino plače, ni pa seveda nujno. To, da učenci vedo, kakšno izobrazbo imajo njihovi starši, je zelo pomembno že iz stališča splošne razgledanosti. Učenci so že tudi dovolj stari, da že poznajo sistem izobraževanja in stopnje oziroma nazive izobrazbe.

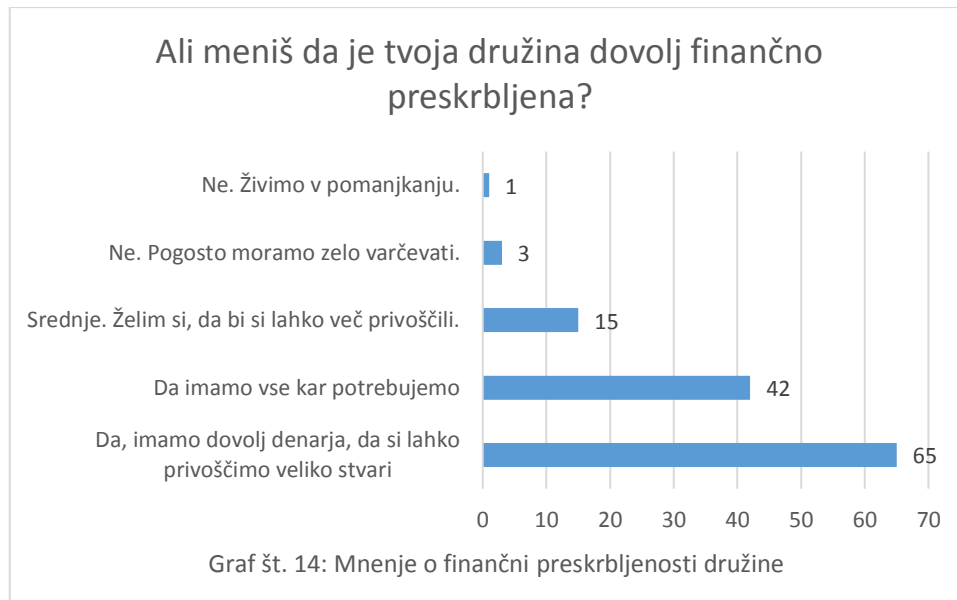
Ugotovil sem, da ima več očetov (48 %) kot mam (44 %) fakultetno izobrazbo. Med 16 in 17 odstotki je takšnih, ki niso poučeni o izobrazbi staršev, kar je po mojem mnenju dober podatek, saj večina otrok izobrazbo staršev pozna.

4.4.12 Poznavanje zaslužka staršev

Pri tem vprašanju sem želel ugotoviti, ali učenci vedo, koliko njihovi starši zaslužijo. Tudi to me je zanimalo zaradi razgledanosti učencev in zaradi poznavanja osnov ekonomije, ki se jih učenci dotaknejo tudi pri predmetu DDKE, ki ga imajo v 7. in 8. razredu. Ugotovil sem, da 74 % učencev ve, kolikšna je plača staršev, a od tega jih 44 % ne bi želelo podatka povedati. S tem vprašanjem sem potrdil hipotezo, da večina otrok meni, da pozna višino plače svojih staršev.

4.4.13 Mnenje o finančni preskrbljenosti družine

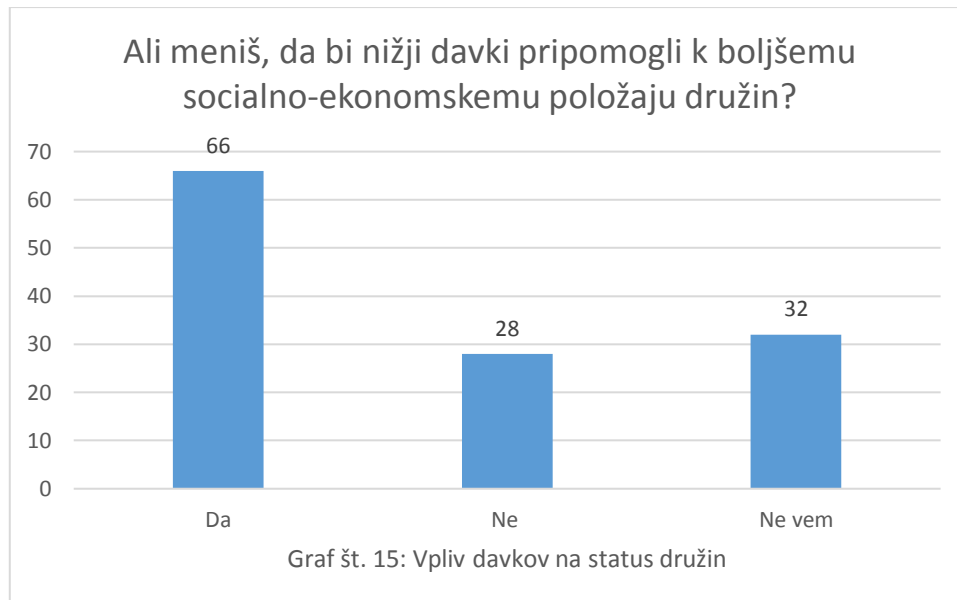

Pri trinajstem vprašanju me je zanimalo, kaj učenci menijo o finančni preskrbljenosti njihove družine. Postavil sem hipotezo, da bo največ učencev izbralo možnost, da so srednje preskrbljeni in da si želijo, da bi si lahko privoščili več. Nad rezultati sem bil zelo presenečen, saj največ učencev meni, da imajo dovolj denarja, da si lahko veliko privoščijo. Takšnega mnenja je bilo kar 52 % anketirancev. Trditev, da imajo vse, kar potrebujejo, je obkrožilo 33 % vprašanih, o srednje dobri preskrbljenosti se je opredelilo 12 % vprašanih. Da živijo v pomanjkanju in da morajo pogosto varčevati, je obkrožilo 3 % vprašanih. Hipotezo sem zavrgel.

Pri tem vprašanju se zavedam subjektivnosti odgovorov, saj ljudje različno dojemamo finančno preskrbljenost. Pri tem vprašanju je tudi možno, da se nekateri starši zelo trudijo, da njihovi otroci ne opazijo, da je družina v finančnih težavah, ali da učenci morda niso želeli odgovoriti na vprašanje po resnici.

Kljub temu smo lahko z odgovorom zadovoljni in kažejo zadovoljstvo otrok s finančnim stanjem družine.

4.4.14 Vpliv davkov na status družin

Pri štirinajstem vprašanju, ki sem ga zastavil učencem, sem želel ugotoviti, kaj učenci menijo o tem, če bi znižanje davkov pripomoglo k boljšemu socialno-ekonomskemu stanju družin. Pri tem vprašanju so me najbolj presenetili odgovori, saj sem pričakoval, da bo večina učencev odgovorila z ne vem. Pri tem vprašanju sem zavrgel hipotezo, ki pravi, da večina učencev ne ve, ali bi nižji davki pripomogli k boljšemu socialno-ekonomskemu stanju.

Ker sem lani že raziskoval poznavanje učencev političnega stanja in razgledanosti učencev na področju družbene ureditve, me je zanimal še ta aspekt. Lani je moja raziskava pokazala, da učenci zelo slabo poznajo zgoraj omenjen zadeve, zato me je odgovor presenetil, saj učenci očitno vedo, kaj pomenijo davki.

5 Diskusija

Pri izdelavi raziskovalne naloge sem potrdil in ovrigel nekaj hipotez.

Prvo hipotezo sem potrdil, saj večina družin učencev živi v lastniškem stanovanju ali hiši. To hipotezo sem si zastavil zato, ker so učenci, ki so odgovarjali, že toliko stari (od 12 let naprej), da so starši v tem času že imeli možnost urediti stanovanjske razmere za družino.

Druga hipoteza, ki je trdila, da ima vsaj ena četrtnina staršev učencev v lastnini počitniški objekt ali kakšno drugo nepremičnino, je bila ovržena. Kljub temu je odstotek družin, ki imajo kakšno dodatno nepremičnino, dokaj visok (18,3 %).

Tretja hipoteza, ki je govorila o tem, da je večina staršev otrok zaposlenih, je bila potrjena. Otroci so v tem obdobju tudi že toliko stari, da so že samostojni in ne potrebujejo več toliko varstva staršev. Zanimivo bi bilo primerjati zaposlenost staršev v vrtcu ali prvi triadi osnovne šole s tretjo triado. Ta hipoteza je nastala tudi zaradi mojega zanimanja o tem, koliko staršev učencev je zaposlenih, saj je v Sloveniji v tem trenutku zelo veliko povpraševanje po delavcih.

Četrto hipotezo sem ovrigel, saj večina učencev ne gre na dopust ali daljše potovanje vsaj enkrat na leto, ampak je bilo največ učencev takšnih, ki gredo dvakrat letno na počitnice (44 %), šele nato so sledili učenci, ki se odpravijo enkrat letno (33 %).

Peta hipoteza se je nanašala na učenčovo vrednotenje družinskega stanja, in sicer sem predvideval, da bo največ učencev izbralo možnost, da so srednje preskrbljeni in da si želijo, da bi si z družino lahko privoščili več. Nad rezultati sem bil zelo presenečen, saj največ učencev meni, da imajo dovolj denarja, da si lahko veliko privoščijo. Takšnega mnenja je bilo kar 52 % anketirancev. Trditev, da imajo vse, kar potrebujejo, je obkrožilo 33 % vprašanih, s srednje dobro preskrbljenostjo pa se je strinjalo 12 % vprašanih. Hipotezo sem ovrigel.

Šesto hipotezo sem ovrigel, saj večina učencev meni, da bi nižji davki pripomogli k boljšemu socialno-ekonomskemu stanju družin. To vprašanje je nastalo predvsem iz zanimanja kaj učenci mislijo, da bi rešilo problematiko socialno-ekonomskih slojev. Večina učencev je na vprašanje odgovorila, da bi nižji davki pripomogli k boljšemu socialno-ekonomskemu stanju družin, kar me je zelo presenetilo, saj sem pričakoval, da bo večina učencev odgovorila z ne vem.

6 Zaključek

Raziskovalno nalogo sem delal z veseljem, saj sem prišel do nekaterih zanimivih zaključkov, predvsem pa sem raziskoval temo, ki me je zanimala. Nekaj težav sem imel z določanjem naslova naloge, saj sem se odločal med socialno-ekonomskim statusom in družbenim statusom, v knjižnici pa nisem našel ustreznega gradiva, kjer bi bili natančno opisani različni dejavniki in definicije. S to raziskovalno nalogo sem želel predvsem opozoriti na problem, ki ga predstavljajo velike razlike med učenci, ki izhajajo iz različno preskrbljenih družin. Zavedati se je potrebno, da nas naš socialno-ekonomski status spremlja vse življenje in na nas lahko vpliva zelo slabo ali zelo dobro. Od leta 2008 po zelo hudi svetovni krizi se predvsem politika veliko več pogovarja o socialno-ekonomskih stanjih, zato je pomembno, da se s to tematiko seznanijo tudi starejše učence osnovnih šol, saj kamor koli gremo si ljudje najprej o nas ustvarijo mnenje glede na naš zunanji videz. Ugotovil sem, da učenci dobro poznajo svoje socialno-ekonomsko stanje, ampak nekatere podatke radi zadržijo zase. Mladi se morajo začeti zavedati, da bodo čez nekaj let ravno oni tisti, ki bodo gradili prihodnost za naslednje generacije, zato se morajo čim bolj izobraziti na temo socialne-ekonomije.

Zelo dobro bi na poučenost otrok vplivalo širše izobraževanje na to temo pri urah predmeta državljanska in domovinska vzgoja ter etika. To tematiko učenci že imamo pri teh urah, ampak še vedno ne dovolj. Mladi, ki živimo v Sloveniji, se ne moremo zavedati, da so naši vrstniki v revnejših državah lahko v primerjavi z nami v veliko slabši situaciji in morda že hodijo v službo in nimajo dostopa do kakršne koli vrste izobraževanja.

Možna rešitev za preprečevanje omenjenih razlik v šolah bi bila uvedba uniform in prepoved telefonov, ki bi pomagale k manjši diskriminaciji učencev glede na njihovo oblačenje in imetje. Na naši šoli so telefoni prepovedani in tudi učitelji se zelo trudijo, da bi preprečili nošenje telefona v šolo. Razlog za prepoved telefonov bi bila tudi ta, da učenci, ki imajo starše, ki jim lahko kupijo boljši in dražji telefon, pogosto diskriminirajo učence, ki imajo slabši telefon ali ga sploh nimajo.

Slovenski šolski sistem je dober, razvit in učinkovit, saj učitelji podpirajo kreativno in zanimivo delo, da lahko na kar se da najbolj zabaven način predstavijo predmet učencem. Takšen šolski sistem pozitivno vpliva na ogromno faktorjev v življenju učencev tudi potem, ko odrastejo. Takšni ljudje si v življenju drznejo biti kreativni, kar zelo močno vpliva na gospodarstvo, to pa zelo močno vpliva na zvišanje socialno-ekonomskega statusa družin in posameznikov.

Za nadaljnjo raziskavo bi bilo zelo zanimivo anketirati srednješolce in študente z enako anketo, kot sem jo postavil učencem zadnje triade.

Predvsem upam, da sem s to raziskovalno nalogo pomagal pokazati, da je tema o socialno-ekonomskem stanju družin in tudi posameznikov zelo pomembna. Moji predlogi bi lahko pripomogli k večji aktivnosti in odgovornosti mladih v družbi, ki jo želimo imeti.

Raziskovalno nalogo zaključujem s upanjem, da bodo nekatere moje rešitve pomagale rešiti problematiko deljenja ljudi po njihovem socialno-ekonomskem stanju.

7 Literatura in viri

- MONOGRAFIJA:

Justin, J.: Državlјanska in domovinska vzgoja ter etika 7. i2 družba za založništvo, izobraževanje in raziskovanje d.o.o.. Ljubljana. 2017.

Justin, J.: Državlјanska in domovinska vzgoja ter etika 8. i2 družba za založništvo, izobraževanje in raziskovanje d.o.o.. Ljubljana. 2013.

- SPLETNI NASLOV:

file:///C:/Users/PCX/Downloads/Neenakosti%20v%20zdravju%20v%20Sloveniji.pdf, dostop 1. 3. 2020.

<http://solazaravnateljje.si/ISBN/978-961-6637-26-8/011-019.pdf>, dostop 1. 3. 2020.

8 Priloga

Anketni vprašalnik

Sem učenec 9. b razreda. V letošnjem šolskem letu delam raziskovalno nalogo, v kateri raziskujem družbeni položaj družin učencev na naši šoli. Prosim te, da resno odgovoriš na spodaj zastavljena vprašanja.

Spol: M Ž

Razred: 7., 8., 9.

1. Koliko članov šteje tvoja družina?

- a. 2
- b. 3
- c. 4
- d. 5
- e. Več kot 5

2. Kje živiš s svojo družino?

- a. V hiši
- b. V bloku ali v večstanovanjski hiši

3. Je prebivališče tvoje družine

- a. Lastniško?
- b. Najemniško?

4. Ali so tvoji starši lastniki kakšnega počitniškega objekta (v gorah, na morju ...) ali kakšne druge nepremičnine (stanovanja, hiše, apartmaja) v kateri ne živite?

- a. Da.
- b. Ne.

6. Ali sta oba tvoja starša zaposlena?

- a. Da.
- b. Ne.

Če si na vprašanje odgovoril z ne, kateri od staršev ni zaposlen?

- a. Mama.
- b. Oče.
- c. Oba.

7. Koliko avtomobilov ima tvoja družina?

- a. Enega.
- b. Dva.
- c. Tri ali več.
- d. Moji starši nimajo avtomobila.
- e.

8. Ali je tvoja družina lastnik počitniške prikolice ali avtodoma?

- a. Da - počitniške prikolice.
- b. Da – avtodoma.
- c. Ne.

9. Kolikokrat na leto se z družino odpravite na dopust ali na daljše potovanje?

- a. Enkrat letno.
- b. Dvakrat letno.
- c. Trikrat ali večkrat letno.
- d. Se ne.

Če se s svojo družino odpraviš na dopust ali potovanje, kam se odpravite? Možnih je več odgovorov.

- a. Na morje.
- b. Na morje – večkrat na leto.
- c. Na smučanje.
- d. V terme .
- e. V gore.
- f. V različne evropske države.
- g. V bolj oddaljene kraje (Azija, Afrika, Amerika...)

11. Kakšno izobrazbo imajo tvoji starši?

a. mama:	osnovnošolska	srednješolska	fakulteta	ne vem
b. oče:	osnovnošolska	srednješolska	fakulteta	ne vem

13. Ali meniš, da je tvoja družina dovolj finančno preskrbljena?

- a. Da, imamo dovolj denarja, da si lahko privoščimo veliko stvari.
- b. Da, imamo vse, kar potrebujemo.
- c. Srednje. Želim si, da bi si lahko več privoščili.
- d. Ne. Pogosto moramo zelo varčevati.
- e. Ne. Živimo v pomanjkanju.

14. Ali meniš, da bi nižji davki pripomogli k boljšemu socialno-ekonomskemu položaju družin?

- a. Da.
- b. Ne.
- c. Ne vem.